

महाराष्ट्र कारागृह (कारागृह इमारती व आरोग्य व्यवस्था) नियम, १९६४ मधील नियम, ३(ब) अन्वये समिती गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : जेएलएम-१०२०/प्र.क्र.१२७/तुरुंग-२

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- ९ डिसेंबर, २०२०

पहा :- १. गृह विभाग अधिसूचना, क्रमांक ०३१८/प्र.क्र.४४/पीआरएस-२, दि. ०९ ऑगस्ट, २०१८
२. नगर विकास विभाग आदेश क्र. युओआर-८१/२०१३/नवि-११, दि. ०४.१२.२०१३

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र कारागृह (कारागृह इमारती व आरोग्य व्यवस्था) नियम, १९६४, मध्ये संदर्भाधीन अधिसूचना दि. ९ ऑगस्ट, २०१८ अन्वये खालीलप्रमाणे सुधारणा केलेली आहे :

“३ (अ) कारागृह हे अंतर्गतदृष्ट्या अशा प्रकारे संरचित केले जाईल आणि कारागृहाच्या बाह्य तट भिंतीपासून, मुंबई मध्यवर्ती कारागृह, मुंबई याच्या ५०० मीटर परीघ क्षेत्रात, इतर कोणत्याही मध्यवर्ती कारागृहाच्या १५० मीटर परीघ क्षेत्रात, कोणत्याही जिल्हा कारागृहाच्या १०० मीटर परीघ क्षेत्रात व कोणत्याही उप-कारागृहाच्या ५० मीटर क्षेत्रातील बांधकाम हे अशा प्रकारे विनियमित केले जाईल जेणेकरून २० मीटरच्या बफर क्षेत्राची निर्मिती सुलभ होईल आणि कारागृहाच्या संवेदनशील भागांतील थेट दृश्यमानतेमुळे किंवा, अधिक जोखमीच्या कैद्यांची ये-जा असणाऱ्या भागांमध्ये कोणताही धोका निर्माण होणार नाही.”

(ब) कारागृह विभागाचे व नियोजन प्राधिकरणाचे अधिकारी यांचा समावेश असलेली एक समिती गठीत करण्यात येईल आणि या क्षेत्रामध्ये कोणत्याही बांधकामाची परवानगी देताना खंड (अ) च्या अनुपालनार्थ या समितीचा सल्ला घेतला जाईल.

उपरोक्त नियम ३(ब) येथे नमूद केल्यानुसार समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

संदर्भाधीन गृह विभाग अधिसूचना दिनांक ०९.०८.२०१८ मधील नियम ३(अ) मध्ये नमूद केलेल्या क्षेत्रामध्ये कोणत्याही बांधकामाची परवानगी देताना नियम ३ (अ) च्या अनुपालनार्थ सल्ला देण्यासाठी नियम ३(ब) मध्ये विशद केल्यानुसार खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

सल्लागार समितीची रचना :-

(अ) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रासाठी :- बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्राकरिता वरील प्रयोजनार्थ खालीलप्रमाणे सल्लागार समिती राहील.

१	आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका	अध्यक्ष
२	पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई	सदस्य
३	विशेष पोलीस महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, दक्षिण विभाग, भायखळा, मुंबई	सदस्य
४	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण	सदस्य
५	उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य गृहनिर्माण विकास महामंडळ	सदस्य

(ब) राज्यातील इतर महानगरपालिका क्षेत्रासाठी :- राज्यातील इतर महानगरपालिका क्षेत्रात वरील प्रयोजनार्थ महानगर पालिका क्षेत्रनिहाय खालीलप्रमाणे सल्लागार समिती राहिल.

१.	आयुक्त, महानगरपालिका	अध्यक्ष
२.	पोलीस आयुक्त	सदस्य
३.	संबंधित कारागृह उपमहानिरीक्षक	सदस्य

(क) राज्यातील नगरपरिषदा / नगर पंचायतीतील क्षेत्रासाठी :- सदर क्षेत्राकरीता जिल्हा स्तरावर वरील प्रयोजनार्थ सल्लागार समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहिल :

१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२.	पोलीस आयुक्त / पोलीस अधीक्षक	सदस्य
३.	संबंधित कारागृह उप महानिरीक्षक	सदस्य
४.	संबंधित नगरपरिषदेचे मुख्याधिकारी	सदस्य

(ड) राज्यातील महानगरपालिका, नगरपरिषदा/ नगरपंचायती व्यतिरिक्त क्षेत्रासाठी :- सदर क्षेत्रासाठी वरील प्रयोजनार्थ सल्लागार समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहिल :

१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२.	पोलीस आयुक्त / पोलीस अधीक्षक	सदस्य
३.	संबंधित कारागृह उप महानिरीक्षक	सदस्य
४.	संबंधित जिल्ह्याचे सहायक संचालक नगररचना अथवा नगररचनाकार	सदस्य
५.	संबंधित भागासाठी नेमण्यात आलेल्या विशेष नियोजन प्राधिकरणाचे/नव नगर विकास प्राधिकरणांचे प्रमुख	सदस्य

सल्लागार समितीची कार्यक्षेत्र :-

नियोजन प्राधिकरणाने आपल्या कार्यक्षेत्रातील कारागृहाच्या सभोवताली संदर्भ क्र.१ येथील दि.९/८/२०१८ च्या अधिसूचनेद्वारे विहित केल्याप्रमाणे यापुढे कोणतीही विकास परवानगी देण्यापूर्वी वरील प्रमाणे गठीत सल्लागार समितीची पूर्व संमती घेणे अनिवार्य राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२०१२०९१७३९०६१८२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ना. श्री. कराड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- २) मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ३) मा. मंत्री (गृह) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ४) मा. मंत्री (नगरविकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ५) मा. राज्यमंत्री (गृह-शहरे) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ६) मा. राज्यमंत्री (गृह-ग्रामीण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ७) मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ८) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ९) अपर मुख्य सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- १०) अपर मुख्य सचिव (अ. व सु.), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ११) अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- १२) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग-१, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- १३) प्रधान सचिव, गृह निर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- १४) सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- १५) आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका
- १६) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य
- १७) पोलीस महासंचालक (कारागृह), महाराष्ट्र राज्य,
- १८) पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई.
- १९) अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, पुणे.
- २०) सर्व विभागीय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य
- २१) विशेष पोलीस महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, दक्षिण विभाग, भायखळा, मुंबई.
- २२) सर्व पोलीस उपमहानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य.
- २३) सर्व कारागृह उपमहानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य.
- २४) सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- २५) सर्व पोलीस अधिक्षक, महाराष्ट्र राज्य.
- २६) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण.
- २७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य गृहनिर्माण विकास महामंडळ, मुंबई
- २८) सर्व अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह/जिल्हा, कारागृह.

- २९) संचालक, नगर रचना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३०) सर्व नगरपरिषदांचे मुख्याधिकारी.
- ३१) विशेष नियोजन प्राधिकरण/नवनगर विकास प्राधिकरणांचे प्रमुख
- ३२) तुरंग-२ कार्यासन संग्रहार्थ.
